

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foala Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.

Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.

Apare JOIA

Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Măhniri îndreptățite.

— Aud cei chemați aceste glasuri? —

Prin luna Februarie am băgat de seamă, că un număr destul de însemnat din cei mai buni abonați ai noștri, statornici și plătitorii regulați, — n'au trimis plata pe anul de față.

Era vremea să oprim mersul folilor la cei cari n'au trimis nimic pe anul în curs. Aceștia nu le-am oprit, ci le-am lăsat încă răgaz de a trimite banii. Au și trimis aproape jumătate din ei. Cealaltă jumătate însă (vră-o 800 de lei) n'au trimis nici până la Paști. Atunci le-am dat de știre, că, cu toată părerea de rău, ne vedem siliți a le opri și lor folle, căci nu mai putem lucra cu credit mai lung. — Au trimis îndată banii cam jumătate din ei, iar cealaltă jumătate — s'a perdut!

Printre cei cari au trimis, avem scrisorile alor zece de lei cari spun: Trimt pe aceste 4 lei, și mai departe îmi pare rău că nu mai pot ținea folie, pentru lipsa mare de bani cu care ne luptăm toți țărani, și pentru dările grele ce nu le mai biruim. Unul ne scrie următoarele:

„Die Redactor! Primiți suma pentru voi pe 4 luni și vă mulțumesc frumos pentru ele, și cu părere de rău mă despart de Dvoastră, dară lipsa de bani ne silește și dările mari ne apasă greu, abia mai putem câștiga pita (pâinea) de pe o zi pe alta“.

Damaschin Stăngu
muncitor la Uzina El., Anina.

Altul:

„Die Redactor! Trimt 80 Lei pentru voi pe jumătatea anului 1927. Lipsa de bani mă face să încetez a mai ținea foala dela jumătatea anului încolo. Pentru că nu știm ce o să se aleagă de noi plugarii cu drăguțul de guvern, că nu mai ajung banii la plugar, că ce are de vândut, nu poate vinde, deși ar vinde josno, iar dările nu sunt numai de 3 ori, ci de 3 ori câte 3 cât au fost! 1/2-le la Bancă ne omoară cu 31—32 la sută!..“

Iosif Hanciu
Dumbrăvița (J. Arad).

Este cineva între cei chemați, care să audă și să înțeleagă acest glas deznădăjduit, care spune ca scriitorul, bun cetitor de fol, trebuie să se lipsască de hrană sa sufletească, de gazeta pe care o iubeste, căci câștigul lui abia-l mai ajunge pentru pita de toate zilele, și pentru a plăti dările cele prez grele către stat!

Din astfel de bani să se susțină un stat, pe cari săracul cetățean și

l-a tras și dela gura sufletului său, ca să-l dea în dare?

Și încă bietul om nu știe cu ce l vor apasă în anul de față nolle „Comisii de impunere“, cari încarcă cu de 5—8 ori mai mult.

Înțeleg Comisiile de impunere și instanțele de Apel, că ce păcate grele săvârșesc față de neam și țară când strâng așa de tare pe teascul dărilor?

Sau înțeleg cei din Ministeriul de Finanțe toată tragedia (povestea tristă) din sufletele poporului, mărturisită prin șire simple ca cele de mai sus?

— Aici din Orăștie ne-a venit un bun Român ce are și ceva crâșmuță, și tot așa ne-a mulțumit de fol, spunând:

„Nu vreau să le primesc și să nu le plătesc, și văd că nu le voi putea plăti, căci la așa dări grele m'au pus (Comisiile din acest an) încât numai la aceea mă gândesc, cum să fac să plec din țară...“

„Că după darea grea ce mi s'a pus în cărcă, vine acum orașul, județul și biserica, cu dările lor, și văd că nu voi mai putea...!“

Cei din Comisiile de impunere însă, numai zimbesc de aceste zburteri a nenorocitului cetățean căzut în ghiarele lor, — și zbaterea lor împotriva prea marel ingreunări, n'are nici un răsunet la ei...

Sfatul Țării

deschis pentru sărbătorirea zilei de 10 Maiu, — a urmat și după 10 Maiu și e vorba să se închidă mâine Vineri în 20 Maiu. A debătut Legea salariilor (plăților) slujbașilor țării, volnd a începe plățile pe temelul legii noi. Partidul liberal s'a arătat nemulțumit de Lege așa cum e făcută, spunând că e nedreaptă, și ei, când vor veni la putere, — o vor strica și preface. — Incolo legi mărunte.

Patriarhul — la Ierusalim. S. Sa Patriarhul Româneli Dr. Miron Cristea, pleacă în 22 Maiu la Ierusalim, spre a întoarce vizita pe care l-a făcut-o Patriarhul Ierusalimului la București, și spre a vizita Locurile sfinte. Va fi însoțit și de Ministrul cultelor (Bisericilor) dl Vas. Goldiș.

Cuvinte luminate

s'au rostit la Blaj, de 3/15 Maiu.

Cuvântul Metropolitului Dr. Suciu, — Cuvântul Ministrului Goga.

42 Licee din Țară și-au trimis solile lor la istoricul loc.

Ca și în alți ani, Școlile mari din Blaj au pregătit sărbări frumoase de închinare zile de 1/15 Maiu 1848, când pe câmpia de pe malul Târnavei s'au adunat 40.000 de Români, ca să-și arate hotărârea, că nu vor să mai fie „Iobagi“, ci cetățeni liberi și neamul lor națiune liberă în țara pe care o locuiesc de aproape 2 mil de ani!

A fost un fapt istoric de mare îndrăzneală acea adunare în acele vremi, fiind prezidată de cel doi Episcopi, dela Sibiu și Blaj, al celor 2 biserici române surori, și vorbind acolo Bărnău într'un fel revoluționar, care e fiacără vină înălțată spre cer din sufletul românesc, aprins acolo. — Iar cu venise în fruntea alor 300 de Moși călare și înarmați; ei n'a vorbit nimic, a tăcut și a ascultat, și când a văzut că bătrânii prea mult stătuiesc și chibzuesc, să facem ceva azi, să facem mâine?, — ei a spus numai atât:

— Voi vorbiți și sfătuiți. Eu merg acasă și fac revoluție!

— Și a făcut-o...

E vrednică de pomemire și închinare adunarea în care așa s'a grăit, așa s'a hotărât, așa s'a făcut!

Și frații noștri dela Blaj știu prețai acele glasuri și pomemiri ale trecutului și îi pregătesc sărbare dătătoare de învățătură rindurilor de oameni de azi.

— De data asta s'au adunat la Blaj solile, stând din elevii mari, mai înțelegători, al claselor mai de sus, dela 42 de Licee din 42 de orașe ale țării, cari venind aci, să și pună urchea pe mormintele marilor figuri dela 48 cari unele odihnesc în cimiterul din Blaj, să asculte glasul tainic al acelora, să lee suflet din sufletul lor...

— Metropolitul Suciu, care din Septembrie anul trecut, n'a mai fost în Biserica-Catedrală (decând l'a tălat piciorul stâng, pe urma dureroaselor Sale bōale), — acum s'a dus și I. Pr. Sfânta Sa la sfânta slujbă din Catedrală și acolo, după sfârșirea dumnezeieștii slujbe, a rostit o vorbire, în care a spus, printre altele, grăind tinerimei adunate din toate părțile țării, următoarele adevăruri mari:

„Ce vă face pe voi să veniți aci, într'un orașel neînsemnat? Va atras de bună samă, aducerea aminte de aceea, cari au făcut revoluția de 1848. Văd tăblițe (arătând ce școală și-a trimis copilul său), purtând scris pe ele numele: liceul „Timotei Cipariu“, „Andrei Mureșanu“, „Simeon Bărnău“, „Gh. Șincai“, ș. a. De ce aceste numiri și nu ale mai marilor sileri?“

„Pentru că oamenii aceștia, mici în zilele lor, sunt mari azi, în zilele noastre, prin pildele ce au-dat. Ei n'au căutat mulțumirea lor: nu s'au ferit de muncă: ei n'au căutat bunuri materiale: în toate faptele lor n'au văzut decât folosul tuturor, bunul obștesc: de aceea, sunt nemuritori, pentru că au trăit pentru alții.“

Alții au fost în zilele lor socotiți mari: conți, oameni bogați, dar au pierit odată cu sufletul lor, pentru că în viață fiind, au căutat să trăiască numai pentru sine și al lor bine.

„Pentru aceea: „Cel ce vrea să-și mântuie sufletul, și-l pierde, iar cel ce și-l pierde pentru binele obștesc, și-l mântuie“. Cei mici care-și jertfesc sufletul pentru biserică, pentru școală, pentru națiune, și-l mântuie!“

Cei mici și nebdăgați în seamă în vremea lor, cari n'au trăit pentru ei, sunt slăviți după moartea lor. Aduceți-vă aminte deci, de mai marii voștri și văzându-le cinstea, să vă slăviți pe voi însi-vă!“

La fel luminat a vorbit poetul Octavian Goga (aci, vădit și imbucurător, n'a vorbea Ministrul, ci poetul Ardealului). D sa spune printre altele:

...Locul unde s'a ardat odată ursita unui neam, rămâne pentru urmași un loc de mers spre închinare.

„Spune legenda (povestea cu tîlc adânc) că acolo unde a fost odinioară un câmp de bătae, după vremuri târzii, umbrele oștilor potrivnice, tot mai răsar încă în miez de noapce și șgomotul lor de luptă. Și aud căldătorii...“

„E atîta taină în clipa când se hotărăște soarta unui popor, că petecul de pământ care a gânduit această clipă, nu se mai deslipește de ea și o păstrează pe veci ca o taină a lui!“

S'ar părea că florul care a tresărit în sufletele de atunci, în ziua cea mare, a pătruns așa de adânc în sânul naturii, încât flutura peste veacuri, antinat de creștele copacilor, ca un cântec al vecinicii.

„Așa suntem noi în această câmpie, care a auzit cea dintâi mare spovedanie a Ardealului...”

Și așa mai departe vorbește plin de poezie și de adevăr, învăluind frumoasele umbre ale anului mare 1848 în farmec și atragere și închinare...

Au mai vorbit mulți alții, aici și la prânzul luat împreună și la mormintele scumpler răposați cari pomenesesc pe 1848, la cari s'au dus cu toții de s'au închinat.

A fost o sărbătorire frumoasă, a unor figuri prea vrednice a anului mare, care e în istoria noastră a Ardealului anul 1848, și în deosebi ziua de 1/11 Maiu a lui...

Din alte țări.

Ei sunt „mai buni“...

Bolșevicii au alungat, — și pe care nu a plecat, în sabie l'au tăiat, — pe burghezii cari conduceau Rusia, pentru că erau lacomi și își băgau mâinile cât nu se cădea în averea statului. Li-au luat ei locul spunând că ei sunt mai buni.

Câte s'au descoperit pe urma „bunilor”, se știu numai în parte. Cele multe se ascund.

Acum mai nou se vestește, că la „Comisariatul Războiului” (la Ministerul de Război) s'au descoperit la Moscova mari tâlhării, furturi de milioane de ruble — auri și câte-s cari nu se descopăr!

SCRISORI

10 Maiu la sate.

Balșa. 12 Maiu 1927.

O frumoasă serbare populară a avut loc în comuna Balșa (pe Valea Geoagiului, jud. Hunedoarei) de 10 Maiu. S'a serbat cu deosebită însuflețire praznicul național. La 9 ore a. m. s'a început sf. liturgie, luând parte popor mult și toți slujbașii comunei. S'a slujit parastaș pentru Regele Carol I. După aceasta a urmat vorbirea părintelui N. Todea despre însemnătatea zilei, lămurindu o frumos și plăcut. Dela biserică poporul a trecut la școală pentru a asculta o mică producțiune școlară. Dela școală întreg poporul a plecat în procesiune cu praporii la țarină, unde s'a făcut slujba pentru ploșie.

După amiază la orele 3 tinerimea organizată în „Societatea Sf. Gh.” cu preotul în frunte, cu intelectuali din comună și cu popor mult, au plecat, în sunetul muzicii, cu cântări și cu drapelul, la „Luncă în arii” unde s'a înclinat o veselă petrecere populară. La începutul petrecerii sosesc ca eașpeți plăcuți în mijlocul nostru; tinerimea din societatea Sf. Gheorghe din Arden, condusă de învățătorul Avg. Boca, însoțit de intelectuali și popor din Arden. Părintele N. Todea din Balșa îl binevântează, lăudându-l că vin să la parte la petrecerea populară din Balșa. Se încinge acum o horă mare, în care joacă cu teșii, popor și intelectuali, tănări și bătrâni, cu mare însuflețire. La timp potrivit

părintele N. Todea ține o vorbire avântată pentru M. S. Regele Ferdinand I, pentru slăvita sa soție M. S. Regina Maria și pentru întreaga Casă domnitoare. Urale puternice răsună: Să trăiască viteazul Rege al nostru, dimpreună cu întreaga sa familie. Se descarcă treacuri (plușe) și arme, în onoarea serbării naționale.

Petrecerea a durat până la orele 8., când neam întors către casă cu sufletele înălțate de praznicul zilei. Tot atunci au plecat și cei din Arden către casă, ducând cu ei frumoase aduceri aminte dela petrecerea din Balșa. A mai fost popor la această petrecere și din comunele vecine Mada, Voia și Almașul mic, cari au dus veste bună prin satele lor despre cecece au văzut în Balșa.

Unul de față.

„Uniunea”

Cercurilor Studențești din jud. Hunedoarei.

Studentii Universitari din jud. Hunedoara s'au constituit în o „Uniune” a Cercurilor Studențești din județ, în ziua de 25 Aprilie a. c.

Pentru a înfrunta mai ușor viața grea de student, din timpurile de azi, precum și pentru a veni în ajutorul leagănelui strămoșesc, studenții Hunedoreni s'au încheșat în această „Uniune”.

Am crezut că e timpul să ne adunăm într'o însoțire a tinerilor cărturari plini de însuflețire, având ca țintă de frunte, să fim apărători ai demnității (mândriei) Românului pe acest pământ, care e călcată azi așa de des de trafia strelnă.

Am crezut că e timpul să ne întoarcem în mijlocul sâtenilor noștri, de cari ne leagă anii cei mai dulci al copilăriei, pe cari i am petrecut acolo în mijlocul lor. Să-i facem să se încălzească la flacăra dulce a patriotismului (iubirea de țară), dându-le din prisosul cunoștințelor noastre părți alese, cu care să-și îmbunătățească viața atât de amară înainte de răboiu și atât de sbruciumată azi.

Creдем că ar fi timpul să se ridice și la noi mai repede o clasă orășenească, care să fie a noastră, nu prin schimbarea numelui, ci și prin suflet. Avem o Românie unită politicește încă din 1918. Creдем că a sosit vremea să avem și o Românie unită sufletește.

Mâni dușmane, cu bani de peste hotare, încearcă să stărne comoara sfântă a credinței noastre și creдем că datorita fiecărui român care și înțelege menirea și și iubește patria, este, de a interveni pentru întoarcerea oilor pierdute la turma binecredincioasă și, dacă se poate, să se curme răul dela izvor.

Astăzi puterea răului crește și se sporește din zi în zi, pe când a binelui este încătușată în lanțuri. Beția, lenea, boalele sociale, ura, lăcomia, înșelăciunea, minciuna, se întind tot mai mult în mijlocul oamenilor, și creдем că a sosit clipa ca să intrăm în luptă pentru îndreptarea cumpenei sufletești.

Acestea sunt cuvintele cari au scos studențimea Hunedoreană din starea sa de până acum. Datoria către țară, pentru care este de mil de suflete s'au jertfit, datorita care frații rămași la coarnele plugului, cari muncesc în bătălia ploilor și a soarelui arzător, datorita cătră micii industriași și negustori, cari, strânsi între pumii străinilor, se sbat ca să-și asigure ființa lor și a neamului, ne-a făcut să ne adunăm într'un mănunchiu și să în-

cepem marea cu tot dinadinsul, pe cât ne sunt puterile, mijloacele și în marginile legalității.

Uniunea și-a ales următorul comitet: Președinte: Dr. Victor Jula, V. președ.: Rimbașu Al. și Roșu S., Secr.: gen. Solca I., Secr. de șed.: Dănoșorean L. și Roman I., Casier: David I., Bibliotecar: Iancu V., Cenzori: Petreu L. preș., Crișan E. și Herlea A. membrii.

Liviu M. Patru
președ. ad-hoc.

Dănoșoreanu Lazăr
secretar.

Unde nu s'a putut sărba 10 Maiu.

Bunești, la 11 Maiu 1927.

Dle Redactor!

Ziua de 10 Maiu așa scumpă sufletului nostru, de s'a sărbătorit în toată țara cu strălucire, la noi în Bunești (jud. Târnava-mare) nu s'a putut sărba cum am fi dorit. Iaca de ce: În ziua de 9 Maiu s'a primit înștiințare dela Veterinarul, că la ora 3 să se adune toate vacile de 2 ani în sus, pentru vaccinare (altoire). La 3 oare a și sosit în comună și și-a început lucrul. Pe la ora 6 a plecat către casă, dar a dat de știre, că mâne în 10 Mai, la 8—9 ore, va veni iarăși, ca să viziteze, dacă altoitul făcut eri s'a prins, și ca să împartă „Certificatele” și să încaseze de fiecare vacă 20 de lei.

În 10 Maiu, îndată după 8 ore, a și sosit dl Veterinar s'a uitat la ochi, căci în ochi l'au picurase ceva leac, și după ce a vizitat vre-o 3 vaci, a împărțit Certificatele și și-a încasat câte 20 lei de fiecare, apoi și-a căutat de cale. Din Certificate să vede, că: pentru ca să se poată vinde laptele, s'a făcut altoirea acesată. Dar atunci pentru ce s'a încasat pentru vacile stearpe, și pentru janinci, câte 20 Lei?

Clopoștele dela biserică vesteau începutul slujbei dumnezești — și oamenii cu vacile de ștreang se duceau la Primărie, la dl veterinar. Abia pe cînd s'a isprăvit sfînta slujbă, și-a isprăvit și dumnealui — adunarea „pollilor” (20 Lei).

Poporul întreg a rămas mâhnit în sufletul său de această ispravă, la care poate ar avea un cuvânt de zis și deregătorile mai înalte ori nu?

Un poporean.

„Cerc cultural” în com. Chier.

Duminecă 10 Maiu „Cercul cultural Ineu” (j. Arad), și-a ținut ședința lunară în com. Chier. Înainte de masă dnii inv. și d-șoarele învățătoare, în frunte cu harnicul președinte al Cercului dl Constantin Lucacu, au luat parte la slujba d zelasă, săvârșită de dl Pr. Toconilă (din com. Mocrea).

În Conferință intimă s'a ținut o prelegere din istorie „Zidirea mănăstirii Patna”. Dl Emil Cățana dlr. școl. din loc, a vorbit despre „Chemarea învățătorului și preotului”, fiind ascultat cu plăcere.

La ședința cea deschisă, care s'a ținut în fața unui public numeros, dl Pr. Tocăniță, a vorbit despre „Stupărit”, fiind ascultat cu mult folos. S'au ascultat cu plăcere mai multe poezii și monologe predate de elevii școlii sub conducerea directorului Emil Cățana. La această ședință au mai luat parte dl pr. I. Ispus cu d-na, dl notar I. Burian cu d-na, dl secretar I. Caracioni cu d-na dl Dr. Pavel Barbatei adv.,

dl Sever Tătar, student în drept, d-na Ștefanin Cățana. Dl președinte mulțamește celor de față pentru că au venit în număr așa de frumos și îndeamnă pe toți să și pună la inimă cele auzite, — apoi declară ședința închisă.

De față.

Din America.

— Scrisoare dela frați —

Un cetitor al nostru din Kayville, Sask, în Canada (America de Nord) scriindu-ne în treaba foilor, nespune printre altele și următoarele:

„Nu putem scrie și trimite bani când vrem, căci orașul cu posta e la o depărtare de 75 mile de noi; posta noastră este tot așa, ca și noi, departe în câmp, ni-o aduce un om anume tocmit din o stație de cale ferată”.

„Santem aici cam 150 Români, cari ne aflăm împrăștiati pe o întindere de 50 mile pătrate, așa numai rar de tot nu neputem vedea mai mulți la olallă, doar atunci când ne adunăm la o biserică pe care ne-am zidit'o, ca să avem unde ne închina și noi și unde ne mai vedea. — firește nu în toată săptămâna, ci când are preotul vreme să ajungă și pe la noi..

„Societate” nu avem, școală nu avem, de acestea sunt numai la orașe mai de seamă, unde Românii sunt mai aproape unii de alții, — și așa, aici la noi, în pustie, singura noastră mângâiere și loc de vedere între noi, ne e sfînta biserică..

Adam Popa.

JANDARMI

săraci cu duhul..

— Un ochiu ne ride, unul ne plînge. —

Milova, 11 Maiu 1917.

Dle Redactor! Ne-am pregătit și noi Românii din Milova (j. Arad) să sărbăm ziua de 10 Maiu frumos. Dar să vedeți cum un flu alui Iuda ne-a știnut picura picuri amari în bucuria noastră, — ajutat de „domnii” Jandarmi..

Câțiva vrednici români s'au înțeleș, că în dimineața acestei zile, înainte de slujba Dumneziască, să îngrijească puțin mormintele eroilor, — căci doar pentru pomnirea lor și a faptelor lor e sărbarea, — îngrădindu-le și înfrumusețându-le.

Atâta le-a trebuit. Jidanul Marham, marele „păzitor” al legii și credinței noastre, lute a fugit la jandarmi și le-a arătat că „p o p a” cu niște oameni de ai lui, „lucrează” în această zi, când lucrul e oprtit..

Și jandarmii — săracii, — au stat îndată „drepti” la porunca jidanului și au mers să vadă „fărădelegea”! Au scris cu numele pe oamenii popii și — la gloabă (amendă) cu ei, pentru că au „lucrat” în sfînta zi la mormintele eroilor..

La ora 10 s'a început sfînta slujbă, cu pompa cuvenită. Dar iaca și jidanul cu jandarmii vin, unul pentru a lua parte la slujba prăz-

Cele mai potrivite Premii pentru școlari!

Sunt următoarele cărți literare ce se pot cumpăra dela „Libertatea” din Orăștie:

1. *Volume de „Foi Interesante”* de pe anii trecuți: 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926: Fiecare volum e de câte 150-220 de pagini, cu sute de chipuri interesante, cu poezii, navele, povești, felurimi, — cari de cari mai plăcute la citit. Suflet sănătos, moral, cinstit, în toate! — Fiecare volum costă 40 Lei, și 10 Lei de mers recomandat prin postă. Cel ce cere mai multe volume, pune taxa de recomandare numai odată (10 Lei) pentru toate. Face o mare bucurie școlarul pe care l'ai dăruit cu o astfel de carte mare cu chipuri!

2. *Cărțile mici*, alese, cu ceteri adunate din cei mai buni scriitori români: 1. „Ghemul Vieții” de V. A. Ureche; 2. „Mărul discordiei” (al neînțelegerii) de P.

Ispirescu; 3. „Kir Iannlea” (istorie glumească) de Carageale, și „Inelul” — toate 4 la oaltă cu 12 Lei, — punând pentru toate la loc (ori câte s'ar cere) 10 Lei pe de-asupra pentru trimitere recomandat.

3. „Eroii Noștri”, 3 volume foarte prețioase și îngrijite, cu începutul istoriei neamului nostru în Dacia. Au icoanele și poeziile ce s'au scris despre acele mărețe zile de întemeiere de către Romani a unei țări nouă aici. Toate 3 la oaltă 15 Lei.

4. „Povești Bătrânești” de I. Bota, foarte plăcute, 15 Lei.

Cel ce la din toate, pune numai odată pentru toate 10 Lei pe de-asupra, pentru mers recomandat.

Se trimite îndată după sosirea banilor. Pe dosul Cuponului dela Mandat, să se scrie ce se cere, și adresa bună.

(Cu ramburs nu se trimite).

nuitoare, iar el să vadă nu se face ceva „prupugandă”...

Văzând asta, bunii Români și creștini, cari sunt membri ai „Ligii Creștine”, și-au adus steagul cel aveau gata și l'au sfințit chiar în această zi de amintire a marilor luptători pentru neam și creștinism, — să albă ce vedea și japănaul: steagul vestitor al luptelor ce vor urma, tot pentru creștinism și pentru neam, împotriva altui dușman veninos...

Lumea a mers apoi dela biserică, la „Casa Culturală”, unde dl Șef al gării Conop și dl preot au vorbit frumos despre însemnătatea zilei.

După masă dl învățător a pregătit o frumoasă sărbătoare în Școală, cu cântări și declamări patriotice, la care a voit să ducă și Muzica, să cânte „Imnul Regal” și altele. Spre mirarea lumii, jandarmii au oprit muzica să cânte, spunând că M. Sa Regele e bolnav, nu se dă voie de parade cu muzică... Dar în dimineața accieiași zile, jdanul și-a luat „Pomul de Mai” cu muzică, și pe aceea jandarmii n'au auzit-o!...

Sărberea școlară a decurs frumos, bine, spre plăcerea multor ce a ascultat o și spre lauda învățătorului și elevilor, — doar că picurii amar pus de jandarmii în paharul bucuriei pentru marea zi, l'am simțit cu toții.

Vestitor.

Atragem luarea aminte a Prefecturii din Arad, asupra acestor lucruri slabe ale jandarmeriei din Milova, care n'a lăsat muzica să cânte în Școală „Imnul Regal”, — când în București au cântat toate Muzicele militare pe piețele orașului spre desfătarea și înveselirea lumii, când la noi — și în toate orașele cu armată, — armata a mers la biserică cu muzica în frunte; seara a făcut retragere cu torțe (făclii de rășină) și cu Muzica prin tot orașul. Jandarmii din Milova nu s'au înțeles în țara Românească, ci în Palestina?

NOUȚĂȚI

M. Sa Regina Maria a trecut în noaptea de 14 spre 15 Maiu cu trenul Regal pe la Predeal, venind la Castelul regal din Bran (lângă Brașov) spre a petrece aci câteva zile.

Cinematograful din Orăștie, a fost dat de Ministerul de Interne „Despărțământului „Astra” de aici. Ea singură va avea dreptul de Cinematograf în oraș.

„Astra” va face tot ce se poate, să ajungă a avea o *Sală de Cinematograf* potrivită, încăpătoare, și plăcută.

Din venitul lui, va înființa Biblioteca populară pe cuprinsul Despărțământului.

Răscumpărare de felicitări. Dl Constantin Budolu, își răscumpără felicitările de ziua onomastică, dăruind 200 Lei, Dispensarului „Principele Mircea” din loc.

Matal. Școlarele române de stat din Orăștie, aranjează Duminică în 22 Maiu în pădurea „Grigore”. Plecarea la orele 11 din Curtea Bisericii ortodoxe române, cu Muzica Militară în frunte, — care va desfăta publicul toată ziua. (La întâmplare de timp neplăcut, se amână pe Duminică viitoare).

Trupa de operetă Stănescu-Cerna, joacă azi, Joi 19 Maiu, seara în sala dela „Central”.

Neașteptat ger în Maiu. Pe la mijlocul săptămânii trecute ne pomenirăm cu un neașteptat ger, deși eram după 12 Maiu. A nins pe munții mai înalți ai țării, și zăpadă de pe acela a răspândit frig, chiar ger, până jos în văi. Cel ce nu călătorit cu trenul pe la Predeal în noaptea de Vineri spre Sâmbăta trecută (13 spre 14 Mai) am văzut la Predeal ningând ca în Iunie și ninsoarea a ținut până jos la Sinaia. De aici în jos ploaia, adesea picurii de apă nu mai erau prefăcuți în zăpadă, ci cădeau jos ca apă.

A nins și pe munții Hațegului (în Ardeal) și a nins și prin Moldova și Bucovina. Prin Bucovina greu. A ținut ninsoarea vre-o 3 zile.

— Fișul ce a venit pe urma acestel răcirii mari și neașteptate,

a făcut simțite stricăciuni în economie: Vnie le-a nămicit în mare parte; cartofii l'au ofilit, chiar și porumbul (cucuruzul păpușului), și a plecat foiele tinere ca opărite, și pomii au suferit. Bleșii plugarii samănă porumbul (păpușului) de nou!

Zăzavaturile (legemele) pe piață să vindeau pân'aci destul de ieftine, căci avuseră căldură și se desvoltaseră. După acest îngheț ele au început a se scumpli.

E teamă de un an rău!

Medalii întru pomenirea Războiului Neatârării. Fiindcă mai trăesc, deși nu în număr prea mare, veterani, (oșteni vechi) cari au luptat în războiul Neatârării dela 1877 și l'au ajuns d'zeu a sărba împlinirea alor 50 de ani dela acel războiu, — guvernul a hotărât a bate o Medalie deosebită întru pomenirea acelu războiu, cu care să împodobească pepturile celor cărora le-a dat D'zeu zile până azi. Vor primi acea medalie și femele cari au slujit ca „surori de caritate” (îngrijitoare de răniți și de bolnavi) în acel războiu, și se vor împodobi cu ea și steagurile regimentelor cari au luat parte la el. — Se va mai da și tuturor înfăilor Miniștri, cari au condus treburile țării dela 1877 până la 1927, lucrând la întărirea și desvoltarea României libere ieșită din acel războiu.

Un aeroplan, căzind din zbor, rănește mai mulți soldați. Doi ofițeri români înălțându-se, săptămâna trecută, cu un aeroplan, voiau să zboare pe de-asupra câmpului de exerciții militare de lângă București. Din nenorocire aeroplanul era o uncață slabă, căci nu s'au putut înălța cu el decât la câtevazeci de metri și de-odată a început să se incline într-o parte, fără ca ofițerii să-l poată aduce în stare dreaptă de zbor. A început a cădea în jos. Întâmplarea nenorocasă a făcut ca el, în căderea sa, să lungece chiar spre iocul unde o companie de soldați făcea deprinderi de arme. Soldații n'au având timp a fugi spre a se feri, patru înși au fost cuprinși sub aripa aeroplanului și răniți, unora rupându-le chiar unele oase. Au fost duși îndată la Spital.

Copil ori măimuță? Folle din Ungaria spun de o naștere singură în felul ei:

În comuna Abony, nevasta lui Acsai Ianoș a născut un copil monstru (făptură înflorată), — care samănă a fi mai curând măimuță decât om! Corpul copilului e coperit tot cu păr, are și o codiță, deși capul e de copil cum se cade. Număroși doctori din Budapesta au mers să vadă cludata făptură. Un proprietar de circ a promis (făgăduit) părinților o sumă frumoasă de bani, ca să l'îl dea lui, dar părinții n'au primit. El l'ar arăta pentru bani prin oraș și ar face avere grozavă. Poate că părinții vor s'o facă el... E un joc al naturii, ne-pătruns de mîntea omenească.

Satul „Zimand”, din jud. Arad (plasa Sântana) a cerut și l'ar dat voe a și schimba numele. Numindu-se pe viitor: „G. Pop de Băsești”, întru pomenirea fostului Președinte al Partidului Național, care a prezidat Adunarea dela Alba-Iulia în care s'a hotărât unirea Ardealului cu România. — Erau două Zimanduri, unul „nou” și unul „vechiu”. Cel nou avea oficiu postal, care se va numi pe viitor „G. Pop de Bă-

sești”, iar Zimandul vechiu rămâne numai singur Zimand.

Poveste urită. Cetim prin foi, că Prefectul Gitta dela Turda e dat în judecată pentru un lucru, care, dacă se va adevări, îl arată în o lumină foarte urită. El are un „șofer” (conducător al automobilului prefecturii) și pentru a-l putea da o plată mai bună, pune în lista de plăți aluzitorilor prefecturii lângă acest șofer Teodor Burlan, încă nu nume: George Burlan, și lăsa ca șoferul Teodor să lea plata și pentru George. Asta e fals în acte publice (documente mincinoase înșelând statul) pentru care Prefectul ar trebui să fie greu pedepsit în orice țară, unde legea e lege. Dar la noi — va ști-o el „învîrtit” ca să nu l' se întâmple nimic.

Comitetul școlar dela Școala Normală de băeți din Deva, aduce la cunoștința membrilor săi, că adunarea generală pentru darea de seamă despre activitatea și gestiunea comitetului pe anul 1926, va avea loc în ziua de 22 Mai a. c. orele 5 p. m. în sala festivă a școlii.

— Ca întregire a acestor știri, citiți bogatele știri interesante din toată lumea, pe cari le dăm la rubrica „De toate” din „Foaia Interesantă”.

Către părinți

cu băeți cari au clasele de jos ale liceului, — și nu pot merge mai sus.

Dl Emanoil Ungureanu, bine cunoscutul fruntaș bănățean, om de inimă pentru tot ce e românesc și spre folosul neamului românesc, — azi Inspectorul cultural al orașului Timișoara, — a trimis Directorilor de Licee din Ardeal și Bănat, o scrisoare foarte cuminte care, ajungând să o vedem și noi, o arătam cetitorilor noștri, căci poate fi de folos unora din ei. D'ea spune:

Am băgat de seamă, că numărul elevilor (băeți de școală) cari au făcut cele 4 clase din jos ale Liceului, sunt respinși la examenul de trecere în clasele de sus ale Liceului (ca mai slăbuți printre cei mulți ce își cer trecerea, — și se lasă să treacă numai cei mai buni).

Acești elevi se fac, cel mai mulți, scriitorii prin felurite cancelarii, rămânând astfel oameni ce nu au o pregătire deplină pentru nici o cărare de viață, pe urma căreia să poată trăi cum se cade.

Roagă, drept aceea, pe Directorii Liceelor și pe profesori, ca pe astfel de băeți rămași cu 4 clase, neputând trece în a 5 a și în celelalte, să-i sfătuiască și să-i îndemne a trece pe carierele meseriilor, industriei și negoțului, — ajungând a fi prin aceasta oameni de sine stătători, cu pâinea lor, folositori neamului și vieții de obște, neasemănat mai mult, ca rămânând scriitorai neînsemnați și pururea lipsiți, prin cele cancelarii.

Și le arată vrednicul fruntaș român, acestor tineri, că lumea nu stă nepăsătoare față de ei, ci și statul, și orașele, și societatea, îl ajută a-și câștiga pregătirea pe aceste cărări de viață:

În orașul Timișoara s'au în-

Alinaț mai multe Cămine (case de adăpostire) pentru învățăceii români, și ei primesc acți casă și masă și tot ce le lipsește, și stau sub supravegherea unor instructori, cari îi grijesc și povățuesc ca pe copiii lor. Le caută loc la măestri în oraș, și-l urmăresc și acolo cum învață, cum se poartă, ce spor fac.

E un noroc pentru copiii poporului nostru, că au astfel de Cămine de Ucenici, și părinții cu băieții ce au făcut 2-3-4 clase de Liceu și nu pot să-l ducă mai departe, își norocesc copiii, dacă îl duc la aceste Cămine, spre a ieși din ei meseriași buni, sau negustori de ispravă.

De aceea d. E. Ungur éanu îndeamnă pe cei cu astfel de băieți, a se ducă cu ei la Timișoara, la Biroul (cancelaria) Căminelor în Piața Tepeș Vodă Nr. 2, unde d. Ștefan Vulpe, șeful (conducătorul) acelu Birou (cancelarii) îl va primi.

Elevul să-și ducă cu sine Certificatul (testimoniul) școlar, extrasul din matricolă (cartea de botez), — și va fi așezat la meserie sau negoț în loc bun, după cum își va alege.

Prindeți, părinți români, prilejul bun, imblemântul fericit, până îl aveți. Altădată l'am fi prins cu amândouă mâinile, dar nu-l aveam...

Slujbașul — năluca

— sau: Cine „știe“, trăește bine!.. —

Pe cine cel dela putere îl iubesc, lasă de nu și-l fericesc...

Folle din București scot la iveală o pildă mult grăitoare de acest fel:

Un derégător înalt din Ministeriu, a cerut și i s'au dat „diurne“ (adecă plată deosebită de zi) pentru 30 de zile din luna cutare (așadar și Dămănele!) a făcut „inspecții“ prin țară, cercetând pe alți slujbași ce țin de acel Ministeriu, cum își primesc slujba.

Bun. A alergat omul. Ise cade dară plată deosebită. Același derégător a mai luat „onorarii“ (plăți deosebite) și pentru că, în aceeași lună, a luat parte la multe ședințe de ale feluritelor Comisii din Ministeriu! — Și în același timp și-a făcut déplin slujba în postul său din Ministeriu, el însuși dând deslegare la zeci de hârtii și cereri și treburi, ce se țineau de slujba sa!

Iacă un om — minune: Poate fi în aceeași zi în scaunul său de slujbă, și la plata scaunului; poate

fi prin țară (în 30 de zile din o lună) și poate fi și în felurite Comisii „speciale“ din Ministeriu. Și cum poate fi peste tot locul, așa își poate lua și trei plăți pentru cele 3 feluri de slujbe îndeplinite, toate 3 de el însuși!..

E ca o năluca: Acum acți în cancelaria sa, acum la depărtare de 10 poște prin țară și în clipa următoare în altă cancelarie a Ministerului. Apoi să nu mai crezi în „spiriduș“...?

Dar acești slujbași — „spiriduși“ cam zgârle nasul guvernului cari îl lasă să se dea așa peste cap — prin bugetul statului.

7 Chinezi...

În orașul Satu-Mare se băgase de samă că de-o vreme umblă, ca negustori de mărunțișuri, mai mulți Chinezi, vre-o 7, îmbind lumii fleacuri, jucării de porțelan și de lemn ori de pânză, făcute de ei ori cumpărate. Lume multă se oprea în jurul lor, nu atât pentru lucrurile ce imbiau, cât pentru a-i privi, cum sunt ei așa ciudați la față. Și lor se vede că asta le trebuia, să le vie lumea aproape, bătrâni și tineri, și mai ales fete tinere, pe cari le momeau să plece în țări streine „la mare bine“...

Deși nu vindeau de 100 de Lei pe zi, ei trăiau bine, locuiau în hotele scumpe, aveau de unde cheltui.

Se bănuște că sunt spioni tocmiți de Rusia, ca să ducă știri de prin țările vecine și sunt agenți de amăgit fete pentru dus în alte țări.

De dovedit e greu a dovedi ceva, că la ei nu s'a aflat nimic ce să-i descopere; au doar o bocoavnă mare cu scrisoare chinezească în ea, — dar cine o poate ceti? Se uita învățații dela noi în ea în — ca la miezul nopții.

Ei au fost arestați și vor fi dați peste graniță afară, — că altceva n'ai ce să le faci.

Câte fol are de învățat un tiner în școli?

Un profesor, d. P. Câmpeanu, a adunat cărțile pe cari le au de învățat elevii în Liceu, din clasa I până în a 8 a, și numărând folle și fețele lor, a aflat, că un bălat are de cetit și de învățat pe de rost, în cei 8 ani de școală, în Liceu, 23 de mil de fețe (pagini) tipărite.

Multă lume e de părere, că învățământul în școlile de azi, e prea încărcat, iar numărătoarea din vorbă o adeverește în felul său și ea. Dar profesorul nici n'a socotit tot: Elevul trebuie să mai cetească zeci de cărți literare, pentru a cunoaște pe felurii scriitori și a putea spune ceva despre ei.

Urmarea prea marel încordări se vede cu ochii: Când tinerii sunt prin clasa a 7-a, a 8 a, cei mai mulți sunt așa de oboșiți și de nervoși, încât starea lor pune pe gânduri pe oamenii cari iubesc acest tineret și ar vrea să-l vadă voinic și plin de viață, — nu isovlit înainte de vreme.

De aceea planul de învățământ trebuie să dea de gândit celor chemați. Să avem tineret cu bogate cunoștințe, dar magazinul de cunoștințe să nu fie așezat într'un corp ofilit, căci tot rămâne adevăr ce spuneau strămoșii nostri: „mens sana in corpore sano“, — mintea sănătoasă e în un corp sănătos.

Și de partea asta din urmă a înțelepciunii romane, Școlile de azi țin prea puțin samă.

Publicațiune.

Epitropia bisericii ortodoxe române din Orăștie, roagă credincioșii săi, să binevoiască a-și achita sumele cu cari au fost repartizați pentru repararea bisericii, până la 1 Iulie 1927 cel mai târziu.

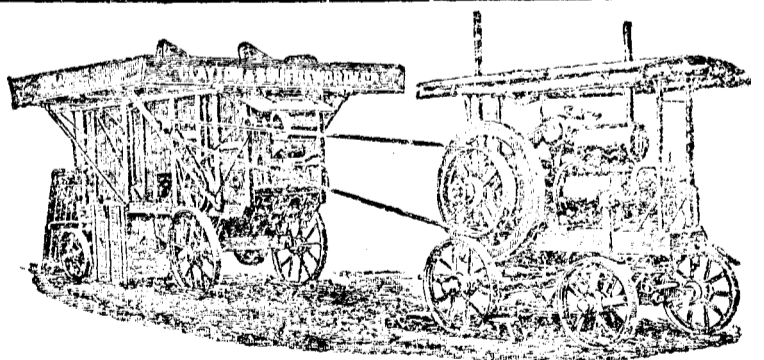
Epitropia.

Țigla bună!

În țiglară „WEGNER“ din Orăștie, se pregătește țigla în formă de „Bon“-Jimbolea!

(1081) Prețuri ieftine. 1-3

CAROL F. JIKELI Alba-Iulia și Sibiu.

(999)

8-10

Reprezentanța vestitei fabrici: Hofherr-Schranz, Clayton-Schuttleworth din Viena. Livrează toate articolele agricole și mai ales motoare cu mașini de treerat, în diferite mărimi. Prețurile și condițiile se dau la cerere.

Beția

Cine voește a scăpa de patima aceasta uricioasă, să întrebuițeze „Antibetismul Vértés“, scutit legal, preparat de mult încercat, care desguștă beivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pățimașului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

— Spese postale și ambalaj în regie proprie. —

Farmacia la „VULTURUL ALB“ Nr. 33, Lugoj, Banat.

Nr. G. II. 890/1927.

Estras din Publicare de licitație.

Subsemnatul emis judecătoresc aduce la cunoștință publică, că în procesul firmei Ha. Ker & Sternberg repr. prin adv. Dr. Izidor Rado pentru 28.859 Lei și accesorii, s'a înregistrat la judecătoria mixtă Orăștie, sub Nr. G. II. 890—1927, licitația pentru vânzarea mobilelor sechestrate și anume: diferite vase zmlăfuite, cântar, grâu, vasel, haine, etc. care se va ține la 31 Maiu 1927, ora 2 p. m., în Cugir.

Orăștie, la 6 Maiu 1927.

(1080) 1-1

ss. Kosztachky. emis judecătoresc.

De vânzare o Bicicletă

— prețul 1500 Lei. — Informații la G. Lazar, tip. Libertatea.

CAROL KÖNIG

Zugrăvitor de case, în Orăștie, Piețe Târgului de lân No. 3, — lucrează cu prețuri solide, serviciul cel mai mulțumitor. (1040) 6-6.

O garnitură de treerat

cu motor 6 H. P. de benzină, să vinde ieftin din cauza cumpărării unele mai mare.

Este în stare bună și se poate vedea zilnic în o comună din apropierea Orăștiei.

(1079) 2-2 Adresa la Redacția acestei fol.

De vânzare: o mașină de teasc de oletu

foarte bune, aproape noui, — usa moară de măcinat păsat și semințe de bostani, precum și butoale de fer pentru benzină — sunt de vânzare la:

1077 2-3 ILIE LICESCU, Orăștie

Calfa de brutar

caut pentru brutăria mea. Plata după învatale.

1076 2-2 Dan Anghel, brutar și franselar Gaoagului-de-Jos.

FARMACIA VLAD, ORĂȘTIE,

LÂNGĂ LICEUL „AUREL VLAICU“

atrage luarea aminte on. public din loc și jar, că este înzestrată cu toate solurile de medicamente (leacuri) și

preparatele cele mai nouă și renumite!

precum și cu tot solul de pansamente, parfumerie, săpunuri fine, articoli de gumă, etc.

Prețurile cele mai moderate. (1042) 5-10.